

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Opera "Marta," katero je pripravljal samostojni slovenski pevski zbor "Zarja" v Clevelandu preteklo nedeljo, je na svoj sijajno uspeh. Vse vloge, največje do najmanjše, so tako izborno izvedene, kot bili na odru profesionalci, pa da diletanti. Orkester je bil obar in kostumi krasni.

Poset je bil presenetljivo dober. Vsi sedeži v prostornem auditoriju Slovenskega Narodnega Doma so bili zasedeni, kotak balkon, in še stalo je mnogo gledalcev. Tak poset je posebno v teh časih nekaj izjemnega. Poleg Clevelandčanov je bilo navzočih tudi častno število rojakov iz Loraina, O., iz Hararda, O., iz Detroita, Mich., nekaj jih je bilo celo iz daljnje Minnesote. "Zarja" si je z vseh svojih dosedanjih prireditev povzdignila ugled, z "Marto" pa je splela venec svojim uspehom.

Samostojni pevski zbor "Zarja" šteje blizu 100 talentiranih in navdušenih pevcov in pevki, med katerimi je mnogo tu rojenih naših fantov in deklet. Vsaka vez naše pesmi drži to mladino skupaj kot ne bi je mogla nobena druga moč. Naša pesem, vezana v umetni venec, per in koncertov, privablja tudi lepote željno občinstvo, kot privabljajo duhteče rože sladkane medelice. Zbor "Zarja," ki je imel z vprijetitvijo opere "Marta" velike stroške, da ne omenimo večmesečnega požrtvovalnega učenja, kljub sijajni doleži ne računa na dobiček. Pevci in pevke se bodo zadovoljili s priznanjem naroda in z vestjo, da more ameriškim novencem kaj takega dati le naša slovenska naselbina v Clevelandu.

Dramsko društvo "Adria" v Clevelandu vprijeti v nedeljo 14. novembra koncert in lepo, življeno igro "Pri belem konjaku." Prireditve se bo vršila v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Na mednarodni razstavi, ki se bo vršila v Public auditoriju v Clevelandu od 19. do 27. novembra, bodo pod avspicijo Jugoslovanskega kluba reprezentirani tudi Slovenci. Nastopajo bodo dijakine Slovenske šole S. N. Doma s plesnimi točkami, pevci in pevke "Zarje" s pesmijo in plesom, slovenski umetniki na harmoniko bodo igrali slovenske melodije, nastopali bodo tudi plesalci družbe skupin, kazala se bo slovenska umetnost "kleknanja" in "zabavljaj" itd. Program, ki se bo vršil v "slovenski gostilni" ali v okolici iste, bo vsak dan in vsak večer izpremenjen.

Premilil je v mestu Ely, Minn., rojak in sobrat Peter Mark, star 37 let. Pokojnik, ki je bil član društva Slovenec, št. 114 JSKJ in tamkajšnje poudarje Ameriške legije, se je v ameriški armadi udeležil svetovne vojne in od takrat ni bil več prav zdrav. Zadnji dve leti je bil v bolniški postelji. Pokojnik, ki je bil rojen v Ely, Minn., zapušča v Minn. (Dalje na 2. strani)

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

PRIOHDNI KONGRES Zedinjenih držav, ki je bil izvoljen 8. novembra, bo imel znatno demokratsko večino. V zveznem sepratu bo 59 demokratov in 35 republikancev; za večino je treba le 49 glasov. Poslanska zbornica šteje 435 kongresnikov in za večino je treba tam 218 glasov; dosedaj je znano, da je izvoljenih 314 demokratov in 111 republikancev, glede 10 mandatov pa se še ne ve, kako bodo razdeljeni.

GLASOVI, oddani za predsednika dne 8. novembra, še niso sešteti; dosedaj je bilo nastetih za Roosevelta 20,220,375 glasov, za Hooverja 14,390,593, za Thomasa pa 483,762. Štetje pa še ni dovršeno. Gotovo pa je, da je demokrat Roosevelt zmagal v 42 državah, republikanec Hoover pa samo v šestih.

ZA PROHIBICIJO se je približal začetek konca. Za odpravo ali za omilitje prohibicije bo v obeh zbornicah prihodnjega kongresa večina.

Devet držav že zdaj ni imelo državnih prohibicijskih postav. Dne 8. novembra so volilci v nadaljnjih devetih državah odglasovali za odpravo državnih prohibicijskih postav. Te države so: Louisiana, Michigan, New Jersey, California, Washington, Oregon, Arizona, North Dakota in Colorado. Države Connecticut, Louisiana in Wyoming so apelirale na zvezni kongres, da sprejme amandament za odpravo prohibicije.

Več nadaljnjih državnih legislatur bo v zimskih zasedanjih glasovalo o odpravi državnih prohibicijskih postav; med temi bo tudi legislatura države Ohio.

Novoizvoljeni governer države Michigan je obljubil oprostiti vse osebe, ki so zaprte radi kršenja prohibicije.

V Chicagu je župan Čermak izjavil, da mestna policija ne bo nadlegovala pivovarnarjev, ki bodo varili pravo pivo.

V Los Angelesu mestna policija neče več zasledovati in aretirati kršilcev prohibicije.

Mnogi upajo, da bo že stari kongres, ki se snide k zadnjemu zasedanju 3. decembra, omilil Volsteadovo postavo in toliko, da se bo smelo izdelovati in prodajati štiriprocenčno pivo. Dakev na pivo bi znatno podprl zvezno blagajno in zadal hudo udarec butlegarjem.

TROPSKI HURIKAN je dne 10. novembra divjal preko Kube in drugih zapadnoindijskih otokov in povzročil veliko razdejanje. Ubilih ali utopljenih je bilo nad tisoč oseb in materialna škoda znaša mnogo milijonov dolarjev.

ODLOG za plačilo obrovov dolga Zedinjenim državam, ki zapadejo 15. decembra, želijo Anglija, Francija in Italija. Skupna vsota, ki bi jo tega dne morala biti od teh držav plačana Zedinjenim državam, znaša nad 124 milijonov dolarjev. Štiri manjše evropske države so že prej vprašale za sličen odlog.

DRŽAVNI IN OKRAJNI upravitelji državne starostne penzije v državi New York so se nedavno zbrali h konferenci v Albany, kjer so se vsi zelo pohvalno izrazili o tej novi (Dalje na 2. strani)

OSKRBA ZVERINJAKOV

V raznih mestih širom Zedinjenih držav se nahaja skupno nad 130 zooloških parkov ali zverinjakov. V teh zverinjaki so zbrane redke živali iz vseh delov sveta. V newyorškem Bronxu parku se nahaja nad 3000 različnih sesalcev, plazilcev in ptic. Za prehrano teh živali je treba 124 različnih vrst živil. Za mnoge živali je treba posebnih kurjenih celic, da je temperatura prava zanje. Solnce jim posebno pozimi nadomešča velike žarnice z ultra-vijolično svetlobo. Razume se, da morajo biti živalim, katerih mnoge so zelo drage, na razpolago tudi izurjeni živinozdravniki.

Slone krmijo s senom, rženim kruhom, otrobi in ovsom; približno enako hrano dobivajo nilski hipopotami. Antilope imajo rade alfalo, tapirji hrustajo deteljo. Tudi žirafe se zadovoljijo z deteljo. Mroži ali morski levi so zadovoljni, da dobijo vsak dan okoli 12 funtov izbranih rib.

Med zelo izbirčne "boarderje" spadajo raznih vrst opice. Servirajo jim banane, krompir, jabolka, korenje, salato, zelje, kuhan riž, oranže, rozine in datelje. Menaja pa mora biti vsak dan nekoliko izpremenjena.

Mesojedne zverine krmijo s konjskim ali govejim mesom, toda pazniki morajo skrbeti, da je v vsakem kosu mesa tudi nekaj kosti, da ga zverine trgajo polagoma in se s celimi kosi ne zadavijo.

Velike kače krmijo ponoči, in sicer z živimi zajčki, morskimi prešički, podganami, mišmi, piščanci, žabami itd. Velika kobra uporabi enkrat na teden po eno pet čevljev dolgo kačo, kakršne živijo v Texasu in ki jih nabavlja neki tamkajšnji kontraktor. Nekatere velike kače tudi po več mesecev nič ne jedo.

Raznih vrst kuščarji se hranijo s črvi, bananami in svežimi jajci. Velika 300funtna želva z Galapagos otočja uporabi trikrat na teden po 50 banan ali 10 glav salate ali par ducatov paradiznikov.

Za različne ptice je treba bolj raznovrstne hrane kot se jo rabi v najboljšem hotelu. Med ptičjo hrano spadajo: meso, prepečenec, sladki sir, rozine, zelje, mlečni prašek, seme osata in raznega drugega plevela, črvi, mravljinčja jajca, posušene muhe itd.

Neki kolibriji ali medosci se živijo v ujetništvu nad tri leta. V naravi se hrani ta mali ptiček z medom, ki ga srka iz cvetlic, v ujetništvu pa je srkal mešanico ječmenčkove vode, medu in zgoščenega mleka.

Platipus, čuden sesalec iz Avstralije, ki ima kljun kot raca in leže jajca, uživa le črve in male rake. V ujetništvu je živel komaj polmeseč. Sama prehrana različnih nenavadnih živali v newyorškem Bronxu zverinjaku stane letno nad \$45,000. Cena teh živali je zelo različna: vse od enega dolarja do 25 tisoč dolarjev komad.

ZENSKÉ DALJE ŽIVE

Zadnje ljudsko štetje v Zedinjenih državah označa 3964 oseb, ki so stare po 100 let ali več. Od teh je 2561 žensk, kar dokazuje, da več žensk kot moških doseže visoko starost. Tudi med osebami, ki so stare od 90 do 100 let, vlada glede starosti isto razmerje med moškimi in ženskami.

PRISPEVKI MNOGIH

Nedavno je neki francoski kritičar, ocenjujoč velike orkestre Evrope, izjavil, da ameriški simfonični orkestri so boljši kot najfinjši evropski. "Pa kako ne bi bili," — razložil je — "ko so sestavljeni iz najboljših godcev vsega sveta: Pihala iz Nemčije, gosli iz Italije, Avstrije, Ogrske, Poljske in Rusije, lesni instrumenti iz Francije in Italije!"

Allen H. Eaton, ki je spisal knjigo "Immigrant Gifts to American Life," nedavno izdane od Russell Sage Foundation, smatra to oceno ameriške instrumentalne muzike kot simbolično za priseljenčeve prispevke k ameriški kulturi. Tekom vse svoje zgodovine je bila Amerika zatočišče vseh narodov, ali priseljenici so bogato odplačali ponujeno gostoljubnost. Današnja Amerika je nedogotljivi produkt stalnega mešanja in zlijevanja kulturnih vplivov iz vseh krajev sveta. Sedaj, ko je Amerika smatrala potrebno zapreti vrata nadaljnjemu priseljevanju, ko je ta tok novega življenja, ki je neprestano pritalkal v Združene države, skoraj popolnoma prenehal, pisatelj pozivlja Ameriko, naj sedaj odkriva in ohranja najboljše kakovosti priseljeniških skupin, ki tvorijo bistven del ameriškega prebivalstva.

Kulturni prispevki se dajejo težko meriti in oceniti. Da cenimo prispevke te ali one skupine, navadno navajamo tega ali onega odličnega moža dolične skupine, pa navajamo Steinmetza, Pupine, Schurze itd. Mr. Eaton tudi deloma sledi to tradicionalno metodo in navaja imena umetnikov, ki so obogatili ameriško umetnost. Na tem polju je prispevek priseljenčev naravnost velikanski. V glavnem pa je knjiga Eatonova posvečena ne toliko prispevkom posameznih priseljenčev, marveč prispevkom skupin. Knjiga je izraz znatnega gibanja v Ameriki, ki gre za tem, da toliko turodnih, kolikor tujerodni Amerikanec postane si svest kulturnih prispevkov iz inozemstva potom ljudskih festivalov in razstav. Prosvetne ustanove v državi New York so že kmalu po vojni priredile razstave narodne umetnosti iz rojstnih dežel priseljenčev. Leta 1921 je bila odprta razstava "America's Making" v New Yorku, katere se je udeležilo 32 priseljeniških skupin. Od tedaj se slične razstave in festivali čim dalje bolj prirejajo širom dežele.

Knjiga navaja cilj in uspeh "All Nations Exhibition" v Clevelandu in sličnih razstav, katerih cilj je, da se priseljenici vzbudijo k prispevanju svoje ljudske umetnosti, značajnosti in nadaslednosti k ameriški kulturi. Končno knjiga navaja tudi nedavno prireditev Foreign Language Information Service in ustanovitve Folk Festival Council-a v New Yorku, katerega svrha je, da se nudi tujerodnim skupinam priložnost umetniškega izraza pred široko ameriško publiko.

Pisatelj je s svojo knjigo dal znatno vzpodbujanje gibanju, ki gre za tem, da umetnost in tradicije priseljenčev postanejo dedščina Amerike. Knjiga bo v ameriškem življenju vzbudila zanimanje za kulturne prispevke tujerodcev. Ob istem času bo dajala pogum onim samopožrtvovalnim delavcem na polju tujerodnih organizacij, ki delujejo za kulturne prireditve in umetniška izražavanja v svojih narodnostnih skupinah.

Pisatelj je s svojo knjigo dal znatno vzpodbujanje gibanju, ki gre za tem, da umetnost in tradicije priseljenčev postanejo dedščina Amerike. Knjiga bo v ameriškem življenju vzbudila zanimanje za kulturne prispevke tujerodcev. Ob istem času bo dajala pogum onim samopožrtvovalnim delavcem na polju tujerodnih organizacij, ki delujejo za kulturne prireditve in umetniška izražavanja v svojih narodnostnih skupinah.

Pisatelj je s svojo knjigo dal znatno vzpodbujanje gibanju, ki gre za tem, da umetnost in tradicije priseljenčev postanejo dedščina Amerike. Knjiga bo v ameriškem življenju vzbudila zanimanje za kulturne prispevke tujerodcev. Ob istem času bo dajala pogum onim samopožrtvovalnim delavcem na polju tujerodnih organizacij, ki delujejo za kulturne prireditve in umetniška izražavanja v svojih narodnostnih skupinah.

Pisatelj je s svojo knjigo dal znatno vzpodbujanje gibanju, ki gre za tem, da umetnost in tradicije priseljenčev postanejo dedščina Amerike. Knjiga bo v ameriškem življenju vzbudila zanimanje za kulturne prispevke tujerodcev. Ob istem času bo dajala pogum onim samopožrtvovalnim delavcem na polju tujerodnih organizacij, ki delujejo za kulturne prireditve in umetniška izražavanja v svojih narodnostnih skupinah.

NEVARNI SOVRAŽNIKI

Naši najnevarnejši sovražniki so tisti, katerim ne pripisujemo velike važnosti, in med te spadajo različni mrčesi. Na svetu je približno milijon vrst različnih mrčesov in tisočih teh so človeštvu nevarni ali vsaj škodljivi. Znanja Rex Research ustanova v Chicagu smatra za najnevarnejše sovražnike ljudskega zdravja sledeče mrčese: muhe, komarje, ščurke, molje, bolhe, stenice in mravlje.

Muhe raznašajo okrog 30 različnih bolezni in so odgovorne za smrt najmanj 75,000 oseb na leto. Mnogi so se s tako strahovito naglico, da bi mogli en sam par muh v sezoni producirati nad pet milijard potomcev, če bi jih dober del "po nesreči" ne poginilo. Ena sama muha more nositi do šest milijonov bolezenskih klic.

Komarji so znani in osovraženi radi srbečega pika. V Zedinjenih državah jih je kakih 60 vrst. K sreči le nekateri teh prinašajo in širijo bolezni, kot so malarija in nekatere druge, in ti žive večinoma bolj v južnih krajih.

Ščurkov je 43 vrst, pa le štiri vrste spadajo v kriminalno listo. Ta gnusni hišni mrčes širi bolezni, kot so daviča, griž, gobavost, tvore in še nekatere druge. Ščurki primeroma dolgo žive, namreč do štiri leta in več, ter se smatrajo poleg muh za najnevarnejše raznašalce bolezni.

Molji napravijo letno okrog 250 milijonov dolarjev škode na kožuhovalni in raznem drugem blagu. Te škode ne povzročajo razviti molji, ampak iz njihovih jajčec izlezene ličinke. Zatiira se jih z različnimi kemikalijami.

Stenice širijo grižo, koze, tifus, otroško paralizno, neke vrste mrzlico, bubonsko kugo in gobavost. Ta grdi mrčes ni samo zelo nadležen, smrdeč in rodovit, ampak tudi zelo nevaren. Uničuje se ga uspešno z raznimi praški in kemikalijami.

Bolhe širijo razne živalske bolezni in bubonsko kugo. Mravelj je kakšnih šest tisoč vrst. Posebno škodljive so štiri vrste mravelj, to je male rdeče mravlje, male črne mravlje, takozvane tesarske mravlje, ki razjedajo les raznih stavb, in neke vrste mravelj, ki poškodujejo obcestne pločnike. Mravlje sicer ne spadajo v vrsto mrčesov, ki raznašajo bolezni, pač pa, drugače napravljajo dosti škode.

V boju z mrčesi je znanost iznašla različne kemikalije za uničevanje istih. Za zatiranje mrčesov v sobah se dobijo kemikalije, ki se razprše po stenah, pohištvu in sploh po predmetih, s katerimi pridejo mrčesi v dotiko. Te kemikalije so neškodljive za človeka ali večje živali, delujejo pa na dihalne organe mrčesov tako, da se isti zadušijo. Zanimivo je, da ena najvažnejših sestavin za te kemikalije je prah cvetja znanih jesenskih cvetlic krizantem. Na to pa so prišli znanstveniki čisto slučajno. Pri posušenem cvetju krizantem so namreč opažali velike množine mrtvih mrčesov različnih vrst in potem preiskav so dognali, da so mrčesi poginili, ker so prišli v dotiko z dotičnim cvetjem.

STAR ROŽNI GRM

V Hildesheimu na Nemškem še vedno raste in cvete rožni grm, katerega je posadil cesar Charlemagne pred tisoč leti.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

V Ljubljani je dne 24. oktobra za možgansko kapjo umrl slovenski pisatelj-humorist Fran Milčinski, znan tudi pod imenom Fridolin Zolna, star 65 let. Večje število njegovih šaljivih povesti in črtic je bilo priobčenih tudi v Novi Dobi in drugih slovenskih listih v Ameriki in se je nedvomno marsikateri slovenski Amerikaner pri srčno nasmejal jasnemu in zdravemu humorju tega odličnega slovenskega pisatelja. Mnogo njegovih črtic je bilo označenih samo s kratko Fr. Z. Milčinski je bil, poleg Rado Murnika, ki se nahaja v hiralnici, edini še živeči resnični humoristični pisatelj med Slovenci. Poslovil se je od svojega naroda ravno v času, ko ta narod in z njim ves ostali svet najbolj potrebuje zdravega razvedrila in odkritosrčnega smeha.

Neki prijatelj pokojnega Milčinskega je v ljubljanskem "Jutru" zapisal: "Saj ni umrl človek, ljudje, — smeh sam je umrl! Da, smeh je umrl! Dobrodušni, zlati naravni smeh, ki ga je tako bore malo na polah slovenske besede — je umrl!"

To čutimo tudi mnogi ameriški Slovenci, saj je jasni, beli smeh Milčinskega segal tudi preko širnega Atlantika, nam mnogokrat razjasnil oblake in nam zanetil iskro veselja v očeh. Domovina mu bo morda postavljala marmornate in bronaste spomenike, ameriška Slovenija pa bo Milčinskemu ohranila spomenik hvalečnosti v mnogih slovenskih srcih.

Sedemdesetletnico svojega rojstva je nedavno praznoval v Ljubljani g. Dragotin Hribar, predsednik Zveze industrijalcev ter agilni funkcionar raznih drugih gospodarskih ustanov. Še zelo mlad je postal g. Hribar upravitelj Narodne tiskarne v Ljubljani. Bil je tudi so-trudnik in dalje časa odgovorni urednik "Slovenskega Naroda." Leta 1890 se je preselil v Celje, ki je bilo takrat torišče najhujših narodnih bojev. Tam je izdal "Ilustrovani narodni koledar" in z njegovo pomočjo je bil tudi ustanovljen list "Domovina," ki je igral zelo važno vlogo v narodnih bojih na Spodnjem Stajerskem vse do svetovne vojne. Leta 1902 se je Hribar preselil v Ljubljano, kjer si je ustanovil tiskarno in založno knjigarno. Trinajst let je tu izdal znano lepo revijo "Slovan," izdal in založil je pa tudi celo vrsto drugih publikacij.

Po daljši bolezni je umrl v Ljubljani pesnik in prevajalec Anton Funtek. Kot pesnik se je oglasil v "Ljubljanskem Zvonu" že leta 1881. Njegove pesmi so izhajale v "Ljubljanskem Zvonu," "Kresu," "Slovanu," leta 1894 pa jih je izdal v samostojni zbirki "Izbrane pesmi." Med temi pesmimi jih je nekoliko, mimo katerih ne bo mogel noben urednik antologije slovenskega pesništva. Funtek se je poskušal predvsem v liriki. Dalje je spisal dramo "Tekma" in libreto "Teharskih plemičev." Kot prevajalec je bil Funtek dolga leta na vodilnem mestu. Njegovo največje delo je prevod prvega dela Goethejevega "Fausta." Dalje je poslovenil Baumbachov ep "Zlatorog," Shakespearejevega (Dalje na 2. strani)

VSAK PO SVOJE

Upanje je čudovita tonika človeštva, je prava voda življenja iz vrelca, ki kristalno čist kipi iz sočnih tal v daljni, zeleni oazi, katero vse na okoli obkroža strahotna, žejna puščava. Morda v resnici vidimo zeleno oazo, morda je le prevara, fata morgana. Kljub temu nam voda življenja, ki jo slutimo v resnični ali namišljeni oazi, daje moč, da vzdržimo tisoč neprilik. Najbolj neutemeljeno upanje je boljše kot črn obup, kajti življenje obupanca ni več življenje.

Tisočeri so upi, ki so jih vzbudile ali okrepile zadnje volitve. Tovarniške in rudniške sirene se bodo oglasile širom dežele v mogočnem zboru, težko natovoreni vlaki in parniki bodo vozili blago na vse strani, dela in zaslužka bo za vse v preobilici, v bankah se bo kupičil denar, v trgovinah se bo trlo kupce, v vseh mestnih vogalih bodo zopet izvirali studenci dobrega piva in likerjev, resnica, pravica in svoboda bodo vladale vseposvods, vsa korupcija bo iztrebljena s koreninami, sploh, vse bo še stokrat lepše in prijetnejše kot v srečni deveti deželi.

Vse to in še mnogo več bo deželi pričaral dobri in vsemogočni beli oče v Washingtonu. Hail Columbia! Hail to the Chief!

Čudoviti zar optimizma je planil celo preko morja in vzbudil stotere upe med našimi brati v Evropi. Veliki beli oče v Washingtonu bo poslal teto Prohibicijo v pregnanstvo na samotni otok, kjer bo za pokoro morala popiti ves nepostavni in nezakonski ameriški munšajn; podrl bo carinske zidove, da bo prost import za vse — od evropskih pipev do najfinjših vin, šampanjca in likerjev, da bo kmalu vsa Evropa čofotala v poplavi ameriških dolarjev. Veliki beli oče v Washingtonu bo tudi z mogočno roko izbrisal vse evropske dolgovne, in morda še kaj posodil za nove puške in kano-ne...

Koliko vseh navedenih in navedenih upov se bo vresničilo tu in tam preko velike luže in koliko jih bo ugasnilo obenem s fato morgano in s svetniškim sijajem okoli glave velikega belega očeta v Washingtonu — to bomo lahko povedali čez leto ali dve.

Do takrat pa upajmo, saj upanje ni greh! Upanje je kot opojno vino, ki nam pomaga pozabiti naše gorje. Na mačka, ki sledi vsaki pijanosti, bomo imeli pa še dovolj časa misliti.

Če bi imel zlato knjigo, bi na prvo stran iste vpisal tiste prijatelje, ki znajo odkrito in gnetlansko prijateljstvo stoprocentno vračati in ne prodajo prijatelja za skledo leče, kadar jim tako kaže. Takoj na drugo stran zlate knjige pa bi zapisal tiste strežajke v restavracijah, ki gostu pošepčejo na uho, da ta ali ona naročena jed ni posebno sveža in okusna.

Časi so res čudni in ljudje z njimi. Vsekrižem se s takim navdušenjem govori o skorajšnji odpravi prohibicije, kot bi jo bili res kdaj imeli.

Te dni sem nekje čital, da ima španski jezik najbolj logične izraze za različne predmete. Tako se žena v španščini imenuje "esposa," železni manšeti ali okovi, kakoršne natikajo jetnikom na roke, pa se imenujejo "espo- (Dalje na 2. strani)

"Nova Doba"

GLAVNO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za štiri leta: za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. VIII. 83 NO. 46

Razdiralne sile v naravi

Vse udobnosti moderne civilizacije si je človek priboril in si jih ohranja z neprestanim bojem z različnimi naravnimi silami. Razdiralno delo naravnih sil je včasih močno in hitro, kot pri potresih, požarih in poplavih, največkrat pa je počasno in skoro nevidno. Najboljše hiša bo v nekaj letih ali nekaj desetletjih razpadla, ako ne bomo vedno pazili nanjo in po naravnih silah napravljene poškodbe sproti popravljali. Iz podzidka se vsled vlage in mraza izlušči kamen, za njim drugi in tretji itd. Hudournik si napravi strugo do hišnega temelja in ga izpodkoplje. Veter poškoduje streho, da začne deževnica zatekati v notranjost in temu sledi gniloba, trošenje in razpadanje. Malomarnemu gospodarju, ki takih nevarnosti ne bo sproti odstranil, bo hiša kmalu zlezla na kup. Najbolj jasno vidimo, kako so razdiralne sile narave na delu, na praznih poslopjih, kjer ni nikogar, ki bi takoj zapazil male poškodbe in jih popravil.

Voda, vročina in mraz mnogokrat poškodujejo trdne tlakovane ceste, da postanejo kmalu neporabne za promet, ako jih sproti ne popravljamo. Tračnice železniških prog uničuje poleg prometa tudi rja. Železniška uprava mora vedno paziti, da nadomešča obrabljene in od rje poškodovane tračnice z novimi, da ne trpi promet in da ne pride do katastrof.

Umetno zgrajeni jezovi, ki zadržujejo velike množine vode za proizvodnjo električne energije, za namakanje polj in sadovnjakov ali za potrebe velikih mest, morajo biti pogosto pregledani, da se vsako malo okrušenje takoj popravi. Istotako morajo biti pogosto pregledane vodovodne cevi, ki dovajajo vodo prebivalcem mest, ki so sto in sto milj oddaljena, ali na obširne suhe planjave, kjer je potrebna za namakanje, da se vse morebitne razpoke in poškodbe takoj popravijo. Brez te neprestane paznje in neprestanih popravil, bi se umetno zgrajeni jezovi v nekaj letih ali nekaj desetletjih zrušili, vodne cevi bi popokale, voda bi drvela po svoji stari strugi, velika, mnogo milj oddaljena mesta pa bi bila brez neobhodno potrebne vode, sadeži prej namakanih polj bi usahnil in bogati sadovnjaki bi se posušili.

Vsi vemo, da je plemenito sadno drevje po vrteh in sadovnjakih izpostavljeno mnogim poškodbam in nevarnostim. Hud vihar lahko podere zdravo in močno drevo. Ako se na isto mesto ne posadi mlado drevo, bo nastala vrzel. Vihar morda drevesu odlomi vrh, pa se v nastalo rano naseli trohnenje, ki v nekaj letih uniči lepo drevo. Tudi različne bolezni in mrčesi napadajo sadno drevje, tako da se pri najboljši pažnji in oskrbi število dreves v sadovnjaku manjša. Pamenet farmer ali sadjar bo izumrla drevesa nadomestil z mladimi drevesci.

Kamorkoli pogledamo, vidimo, da se mora človek vedno boriti z razdiralnimi silami narave, če hoče obdržati pridobitve, ustanove in ugodnosti moderne civilizacije.

Med važne in potrebne gospodarske ustanove današnje časa spadajo nedvomno tudi naše podporne organizacije. Skrbni in dalekovidni rojaki, ki so pred desetletji ustanovili te organizacije, so bili sadjarji, ki so po pustih goličavah zasadili lepe sadne vrtove. Započeto delo smo nadaljevali in obseg istega razširili mi, ki smo prišli za njimi. Ameriški Slovenci smo lahko v resnici ponosni na naše podporne organizacije. To je največje, najboljšo in najplemenitejše delo, katero moremo pokazati tej deželi, pa tudi naši nekdanji domovini.

Nashe delo pa ni končano, kakor ni nikdar končano delo farmerja ali sadjarja. Naravne sile leto za letom, mesec za mesecem sekajo vrzeli v naše sadovnjake, v naše podporne organizacije. Te vrzeli moramo sproti napolnovati z mlado rastjo, z novimi člani, če nečemo, da se nevarno razredijo naše vrste, na katere smo tako ponosni.

Vsi vemo, da v današnjih časih je težko pridobivati člane za odrasli oddelek. Skoro vsi novi člani, ki jih zdaj sprejemamo v odrasli oddelek, prihajajo iz mladinskega oddelka. Število članov mladinskega oddelka pa se zadnje čase krči, počasi sicer, toda stalno. Res je, da se krči v glavnem vsled prestopanja v odrasli oddelek, kar je pravilno, toda kaj bo, ko naša rezerva v mladinskem oddelku usahne? Ako hočemo naši J. S. K. Jednoti zagurati stalen pritok v odrasli oddelek, moramo skrbeti za porast mladinskega oddelka. Še je med našimi otroci mnogo zdravih perspektivnih kandidatov za mladinski oddelek. Zakaj se ne bi potrudili jih pridobiti in vpisati? Mesečni asessment za člane mladinskega oddelka je samo 15 centov, kar je tako majhna vsota, da tudi v teh časih ne tvori nikake resne zapreke.

Bratje in sestre, naša največja dolžnost napram J. S. K. Jednoti v teh časih je, da pridobimo kar največ članov za njen mladinski oddelek!

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

sas." Sorodnost je naravnost čudovita.

Edina moderna transportacija na otoku Bermuda, ki je znan po izbornih likerjih in krasnih velikočinskih lilijah, je železnica, katera vozi med mestoma St. Georges in Hamilton. Nedavno je zašla na železniško progo nepravilna krava, vlak je trčil vanjo in se iztril in s tem je bil ves moderni promet na otoku ustavljen. Iz podrobnega poročila o neizgodi je razvidno, da je bila dotična krava prave rogate in kosmate vrste, in ne ena tistih, ki si hodijo iz Zedinjenih držav na Bermudo žejo gasiti.

Vsake volitve prinesejo nekoliko izpremembe. Ako bomo imeli to zimo slabo in neprijetno vreme, bomo ga pripisali Hooverjevi administraciji do 4. marca, po tem datumu pojde pa na Rooseveltov račun.

Senator Moses je preteklo pomlad imenoval svoje kolege v zveznem senatu sinove divjih oslov. Ljudem se je za malo zdelo, da svojim kolegom ni priznal očetovstva, pa ga pri novembrskih volitvah niso več izvolili. Čez čas morda izvemo, kakšen naslov bo dal volilec, ki ga niso volili.

Čez dober teden bo Zahvalni dan in mi vsi imamo dovolj vzroka, da smo hvaležni usodi. Na primer: da nas radio ne muči več s politično propagando; da bodo s hišnih sten, ograj in obcestnih hodnikov polagoma izginili plakati, letaki in slike vseh mogočih kandidatov; da so volitve samo na vsaka štiri leta; da je novo vino krst srečno prestalo; da dobimo za božič že dobro pivu, in če tega ne bo, se bomo lahko tolažili z near beerom, v katerem bodo namočene tozadnevne obljube; da so odšli komarji na počitnice itd.

Statistika ljudskega štetja kaže, da je v Zedinjenih državah samo 87 žensk zaposlenih z lovom divjadi, in še to le v odprtih sezonah, ki so v mnogih državah zelo kratke. Koliko milijonov žensk lovi v zanke in pa isti ubogo možko divjačino, tega ljudsko štetje ni moglo ugotoviti. In najbolj žalostno pri tem je, da je sezona za ta lov neprestano odprta in da žrtve mnogokrat same silijo v bridke pasti.

V nekem malem mestu Nebraska sta bančni predsednik in postajni agent stavila na izvolitev Hooverja, odnosno Roosevelta. Tisti, ki je stavil dobil, je smel v drugega na javnem prostoru zmetati dva ducata jajec, tudi takih brez rojstnega lista, magari če se jih je že pol ducata kokelj naveličalo.

To je bila precej huda lekcija za poraženca, toda s pomočjo čistila oblek in gorke kopeli je bil poraz zabrisan in pozabljen na vse večne čase. Hujše se je zgodilo nekemu mladeniču v Indijani, ki je volilno stavo izgubil in se je za kazen moral poročiti. Ta bo pomnil letošnje volitve še dolga desetletja. In kdo ve, morda iz same jeze ustanovi še tretjo stranko!

Vlada svari prebivalstvo države vzhoda in srednjega zapada pred ponarejenimi desetdolarskimi bankovci, ki baje v velikem številu krožijo v prometu. Ponarejevalci so si izbrali pravi čas: koliko ljudi pa je, ki v teh časih še poznajo prave deseteke!

Saj pravim, res ni vselej umestno vsega na veliki zvon obesiti. Zadnji teden sem v tej koloni omenil, da sem se moral začasno zapisati v mlečno bratovščino, pa me že od raznih strani sočutno vprašujejo, če se vedno jezdim na kozo. Nekateri mi tudi ponujajo koze v nakup prav poceni; in sicer prave koze in titularne, to je take, ki ne hodijo po štirih!

A.J.T.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje iz 1. strani)

nesoti stariše, dva brata in dve sestri.

Iz Detroita, Mich., je došlo uredništvu poročilo, da je zbolel sobrat Peter Klobučar, tajnik tamošnjega društva Triglav, št. 144 JSKJ, in da se nahaja v Receiving Hospital. Želimu mu skorajšnega okrevanja.

Glasbeni urednik velikega Clevelandskega dnevnika "The Cleveland Press," Mr. Denoe Leedy, se je v izdaji z dne 14. novembra prav laskavo izrazil o operi "Marta," ki je bila preteklo nedeljo vpriporjena v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave. v Clevelandu. Samostojni pevski zbor "Zarja" sme biti ponosen na tako ugodno kritiko v velikem ameriškem listu.

Radio-oddajna postaja WJAY v Clevelandu je imela preteklo nedeljo popoldne med večjim številom programov različnih narodnosti tudi polurni slovenski program. Program, ki je bil z eno izjemo izključno slovenski, je v splošnem ugaljal, a še bolj bi bil, če bi bil izpuščen znani nemški Holzhacker Marsch, ki bi pač spadal v mednarodni, ne pa v slovenski program.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

ustanovi. Potom starostne penzije se vzdržuje nad 50,000 starih oseb brez sredstev in sistem se je izkazal neprimerno boljši in cenejši kot sistem ubožnic.

PETDNEVNI delovni teden brez znižanja plač je bil za vse uslužbence vpeljan pri New York Daily News, enem največjih newyorških dnevnikov. Generalni upravitelj tega podjetja je izjavil, da je bil poskus petdnevnega delovnega tedna vpeljan v smeri evolucije ameriških industrij, kjer bo v dohodnem času moral biti splošno vpeljan krajši dnevni in tedenski delovni čas.

PREDSEDNIK HOOVER je povabil bodočega predsednika Roosevelta v Washington h konferenci glede revizije evropskih dolgov. To se je zgodilo prvič v ameriški zgodovini, da bi predsednik, katerega službena doba poteče v nekaj mesecih, povabil h konferenci protikandidata, ki ga je pri volitvah premagal. Predsednik Hoover se zaveda, da bo z zadevo evropskih dolgov imela mnogo opraviti bodoča administracija, zato smatra za umestno, da v tem pogledu začeta stara in nova administracija postopati sporazumno.

V ITALIJI so slovesno praznovali desetletnico fašistične vlade. Pri tej priliki je bila od Mussolinija izdana obširna amnestija, katere pa niso deležni jetniki, ki so bili obsojeni zaradi političnih aktivnosti.

PETNAJSTLETNICO oktoberške revolucije so pretekli teden obhajali v Rusiji. V Moskvi so se vršile za to priliko velike demonstracije, katere se je udeležilo en milijon vojakov, delavcev in kmetov. Vojni komisar Vorošiloff je v svojem govoru poudarjal uspešen razvoj ruske industrije, obenem pa je omenil, da so meje ruske države svete in da naj jih nihče ne skuša prestopiti.

V NEMČIJI so zadnje državnozbornske volitve zmanjšale moč fašistične Hitlerjeve stranke za 35 sedežev v zbornici in za približno dva milijona volilnih glasov. Kljub temu ima Hitlerjeva stranka še vedno največ zastopnikov v državnem zboru, dasi nima absolutne večine.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje iz 1. strani)

"Kralja Leara," Hauptmannov "Potopljeni zvon," Schillerjevo "Pesem o zvonu" in celo vrsto opernih tekstov, med njimi Sabinovo "Prodano nevesto." Funtek je bil rojen v Ljubljani leta 1862; po poklicu je bil najprej ljudskošolski učitelj, pozneje pa je dosegel naslov profesorja. Po prevratu je urejeval "Uradni list."

V Mariboru je bil obsojen na dosmrtno ječo 22letni hlapec Albin Trgles, ker mu je bila dokazana cela vrsta požigov v podpohorskih krajih. Samo v pragerski okolici je s požigi spravil na beraško palico 14 posestnikov. Mladi zločinec je duševno nekoliko zaostal, vendar ne toliko, da bi ne bil odgovoren za svoja dejanja. Prestašeno podpohorsko prebivalstvo se bo zdaj oddahnilo.

V noči od 24. na 25. oktobra je izbruhnil požar v vasi Livold, ki se nahaja kakšne štiri kilometre od Kočevja. Goreti je začelo v skednju gostilničarja in kovača Kljuna. Ogenj se je v močnem vetru tako hitro širil, da je v kratkem času pogorelo okrog 20 hiš in gospodarskih poslopj. To vključuje tudi gasilnih društev iz Kočevja, Šalke vasi, Rudnika, Mozlja, Črnega potoka, Stare cerkve, Kočevske reke, Dolge vasi in Zeljni. Trem posestnikom je zgorelo prav vse in niso rešili nič drugega kot živino. Štirim drugim posestnikom so zgorele hiše in po eno gospodarsko poslopje, ostalim pa gospodarska poslopja. Škoda, ki jo je povzročil požar, je zelo velika, vendar visokost iste še ni ugotovljena.

Krvav dogodek pri ugrabljenju neveste. V romantičnih naselbinah Dobri breg in Sokolina v hribih v okolici Jajca je bilo te dni torišče krvave bitke med svati, ki so odvedli neko nevesto, in med sorodnikom dekleta, ki jih je preganjal. Mlada Fatima iz bogate Meličeve zadruge v Sokolini se je zaljubila v Osmana Kovačeviča iz Dobrega brda ter se dogovorila z njim, da jo odvede po starem običaju. Osman je s 14 prijatelji po dogovoru ugrabil nevesto. Osmanova družba je imela s seboj lovške puške in so svatje prepevali in streljali v zrak, ko so vodili nevesto ponosi proti Dobremu brdu. Komaj se je nevesta na skrivaj odpravila iz domače hiše, je prišel v združni dom njen sorodnik Osman Melič, ki je bil najbolj nasproten Fatimini zvezi z mladeničem iz sedne vasi, ki je bil doma iz revne hiše in je služil pri nekem trgovcu za pomočnika in hlapca. Ves srdit se je Osman, silno močan mladenič, takoj sam podal na zasledovanje. Ni se bil daleč od hiše, ko je zasilal petje in streljanje svatov. Oborožil se je z močnim kolom in tekel za njimi. Blizu Dobrega brda jih je dohitel ter ves besen sam naskočil vso družbo. Udrihal je s kolom na vse strani in je po naključju prvega pobil na tla svojega prijatelja Selima Seho. Ta pomota ga je še bolj zdvijala, težko je ranil še enega, tretja njegova

Lovljenje strupenih kač je bilo te dni z velikim uspehom zaključeno v okolici Imotskega in Ljubuškega. Lov strupenih kač je vodil upravitelj doma Narodnega zdravja v Mostaru dr. Lovro Doimi. Strupene kače izvažajo v Nemčijo, kjer pridobivajo iz njih serum proti kačjemu piku. Tak serum pa bo začel izdelovati tudi Higijenski zavod v Zagrebu. Prihodnje leto bo organiziran tudi lov na strupene stonožje in škorpione in bo tudi to akcijo vodil dr. Doimi.

Požar po krivdi otroka. Nedavno je nastal na gospodarskem posloppju Antona Barliča v Zavrču pri Ptujju ogenj. Gospodarsko poslopje je bilo v teku ene ure popolnoma uničeno in je škoda preko 20,000 Din. Zgorelo je veliko sena in slame ter gospodarskega orodja. Ogenj je zanel 4-letni sinček, ki je dobil vžigalice od 2-letnega tovariša, s katerim sta se vedno skupaj igrala.

Bivši četnik obsojen na dosmrtno ječo. Sodišče v Prištini je obsodilo na dosmrtno ječo bivšega četnika Marka Čupića, ki je letos 24. aprila v neki kavarni ubil v prepiru narednika vodnika Nešića. Marko Čupić, silno razburjen in nasilen človek, je bil že leta 1924 v

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Kat. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: PAUL BARTEL, 339 North Lewis Ave., Waukegan, Ill.
Podpredsednik: ROSE SVETICH, Box 1395, Ely, Minn.
Tajnik: ANTON ZBASNIK, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, 416 East Camp St., Ely, Minn.

Vrhovni zdravnik:

DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St. N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
1. nadzornik: JOHN MOVERN, 412-12th Ave., E., Duluth, Minn.
2. nadzornik: JOHN KUMSE, 1735 E. 33d St., Lorain, O.
3. nadzornik: JOHN BALKOVEC, 5400 Butler St., Pittsburgh, Pa.
4. nadzornik: WILLIAM B. LAURICH, 1900 W. 22d Pl., Chicago, Ill.

Porotni odbor:

Predsednik: JOSEPH PLAUTZ, 432-7th St., Calumet, Mich.
1. porotnik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn.
2. porotnik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberton, O.

Jednotino uradno glasilo:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Urednik in upravitelj: A. J. TERBOVEC

Vse stvari tikačote se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sprovedla naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremembe naslovov, naj se pošiljajo na: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom, naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sprovedla naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA J. S. K. J. DRUŠTVO ŠT. 214 ČRTANO

Ker društvo št. 214 v Sudbury, Ontario, Canada, ni plačalo asessmentov za avgust, september in oktober 1932, in tudi ni opravičilo zakasnelosti ali zamude, je bilo z dnem 26. oktobra 1932 ČRTANO iz Jugoslovanske Katoliške Jednote.

Za glavni urad JSKJ:

ANTON ZBASNIK, glavni tajnik.

žrtve pa je bil sam ženin Kovačevič, ki se je rešil smrti na ta način, da ga je splašeni konj nezavestnega odnesel. Nesrečnemu Selimu je strahovit udarec s kolom zdrobil lobanjo, da je bil takoj mrtev, a tudi druga dva sta hudo ranjena. Ko so drugo jutro orožniki prišli po Osmana Meliča je mirno opravil najprej svojo molitev. Z obžalovanjem, da je po pomoti ubil prijatelja, je odšel z orožniki.

Nemško odlikovanje izročeno Ivanu Metroviču. Kakor je bilo že poročano, je predsednik nemške republike Hindenburg odlikoval našega kiparja, profesorja Ivana Metroviča z Goethejevo spominsko kolajno. Te dni je nemški konzul v Zagrebu g. dr. Freundt po nalogu svoje vlade izročil odlikovancu kolajno, ki nosi ime Ivana Metroviča. Obenem mu je predal dopis podpisan od predsednika Hindenburga.

Lovljenje strupenih kač je bilo te dni z velikim uspehom zaključeno v okolici Imotskega in Ljubuškega. Lov strupenih kač je vodil upravitelj doma Narodnega zdravja v Mostaru dr. Lovro Doimi. Strupene kače izvažajo v Nemčijo, kjer pridobivajo iz njih serum proti kačjemu piku. Tak serum pa bo začel izdelovati tudi Higijenski zavod v Zagrebu. Prihodnje leto bo organiziran tudi lov na strupene stonožje in škorpione in bo tudi to akcijo vodil dr. Doimi.

Požar po krivdi otroka. Nedavno je nastal na gospodarskem posloppju Antona Barliča v Zavrču pri Ptujju ogenj. Gospodarsko poslopje je bilo v teku ene ure popolnoma uničeno in je škoda preko 20,000 Din. Zgorelo je veliko sena in slame ter gospodarskega orodja. Ogenj je zanel 4-letni sinček, ki je dobil vžigalice od 2-letnega tovariša, s katerim sta se vedno skupaj igrala.

Bivši četnik obsojen na dosmrtno ječo. Sodišče v Prištini je obsodilo na dosmrtno ječo bivšega četnika Marka Čupića, ki je letos 24. aprila v neki kavarni ubil v prepiru narednika vodnika Nešića. Marko Čupić, silno razburjen in nasilen človek, je bil že leta 1924 v

Skopiju obsojen na več let ječe zaradi nekega uboja. Lani pa je bil spet v Kavadaru obsojen na par mesecev zaradi nekega izgrede. Čupić je v gotovih ozirih žrtve svojih neugodnih strasti. V vojnah se je odlikoval z izredno hrabrostjo, bil je devetkrat ranjen in so mu zaradi tega in njegovih zaslug priznali redno podporo 1200 Din mesečno do smrti. Za mirno in urejeno življenje pa mož ni ustvarjen. Postal je strašen pretepač.

Krvalo zaključena otmica se je odigrala nedavno v vasi Dobrnji v banjaluskem srezu in sicer med pravoslavnim prebivalstvom. Ostoje Vranješ, 22 letni mladenič, je s pomočjo svojih tovarišev odvedel svojo izvoljenko Milko Zečevu. Izvoljenka je pristala na otmico, dočim njeni starši niso hoteli ničesar slišati o zvezi z mladim Vranješem, ki je bil sicer na dobrem glasu, toda iz revne rodbine. Zeninovi prijatelji so odvedli nevesto zvečer, ko ni bilo na njenem domu nikogar doma. Ko se je vrnil njen oče, je bila hiša prazna, in od daleč pa se je slišalo prepevanje in vriskanje otmicarjev. Oče je takoj poklical svojega sina Uroša, in sta se oba, oborožena s sekirami napotila za svati. Ko sta prišla do Vranješevih hiše, je iz nje donelo veselo prepevanje. Oče je razbijal po vratih ter klical Milko, naj pride ven. Zenin, ki je to slišal, je bil v svojem veselju prepričan, da mu ne preti ničesar hudega in je sam odprl vrata. Komaj pa se je pojavil, sta že oba Zečeva začela udrihati po njem s sekirami. Nesrečni mladenič bori s smrtjo v banjaluski bolnišnici, njegovega nenamenjenega tasta pa so s sinom vred zaprli.

Nova zveza Jadrana z Južno Ameriko. Te dni je na svoji prvi vožnji iz Trsta v Južno Ameriko prispela v Split nova velika motorna ladja "Neptunia" družbe Cosulich. Parobrod bo vzdrževal najhitrejšo zvezo Evrope, Brazilije in Argentine. Vožnja od Gibraltarja do Pernambuca bo trajala sedem dni. Ladja bo redno pristajala v Splitu, kjer se je za prvo vožnjo vkrvalo za Južno Ameriko 23 jugoslovanskih izseljencev.

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

Current Thought.

ENROLL JUVENILES

Our Juvenile Department with its approximate number of thousands of members has shown a tendency to become stagnant, in so far as increasing the number each month is concerned. Until a few months ago juveniles enrolled each month expected, by far, the number of transfers made to the adult department, and with each monthly report made by the Supreme Office an appreciable gain was made. Lately there have been fewer transfers made to the adult department, partly due to the extension of age limit sanctioned by the 14th quadrennial convention, and partly due to economic depression.

Hence, one would expect to see the junior division advance leaps and bounds, since few were "promoted" to the adult division, and new juveniles enrolled.

Unfortunately, this has not been the case. Only a feeble effort has been made by the seniors to induce youngsters to become members of our South Slavonic Catholic Union.

At this point the reader may be tempted to say: "We are in the midst of a severe depression, and inducing relatives and friends to enroll in the senior and juvenile departments is equally difficult, for many men and women are unemployed."

To which this reply can be made: Monthly assessments for juveniles is only FIFTEEN CENTS, up to 16 years of age, and the SMALL premium the death benefits range from \$25 to \$100, depending upon the age of the youngster.

Certainly, FIFTEEN CENTS a month is not a prohibitive amount to set aside for a child. Rather it can be construed as a strong sales point to convince relatives, friends and outsiders to enroll their children. It might be explained further to the parents of the children need not be members of our Union, although it can be urged strongly to enroll them also.

To the layman FIFTEEN CENTS a month appears as a negligible amount for insurance of any kind, and at first glance one would hardly expect to see a large reserve built from the collection of such small premiums.

Yet, so great was the reserve this year that the monthly assessments for juveniles have been suspended four times this year, twice earlier in the year, and twice at the end of the year; namely, November and December.

All of which means that parents and guardians will have received 33 1/3 per cent of the annual premiums.

In enrolling juveniles we are sowing seed for future crops in our division. And like plants with roots firmly imbedded in the soil, the principles underlying our fraternal benefit organization are imbedded in the hearts of the juveniles, and as the years go by, grow deeper, making them staunch supporters of our Union, much like the tree that becomes stronger and bigger with its increasing foundation—the roots.

Upholds Convention

Ely, Minn.—Many articles for and against building the new Supreme Office building have appeared in our official organ. The protests made after the convention against building the new office building to the detriment of the members, as the Supreme Office building, acting in good faith to that they had been instructed by the convention, proceeded to purchase the lot upon which the new office building shall stand, and paid \$4,000 for the property.

Some of the members are for building the Supreme Office building at Duluth, Minn., where a lot would cost approximately one and a half times more than that paid for in Ely. In Duluth there are but about 50 members, while in Ely there are over 1,800 members. Our Union was founded in Ely, and the headquarters have remained there for 34 years, with no objections. Now, after the convention, some would make the change. At the convention a large majority voted for the new building in Ely—only 16 delegates voting against it.

Were not the delegates authorized by their respective lodges to act in their behalf at the convention? Of what use is the convention if its decisions will be declared null and void? If the delegates attend the convention, so that its work shall be protested and have approvals and disapprovals?

Convention decided to build the new home office in Ely, so that the charges for office space would not be necessary, and in this way diminish expenses. However, the protests demand

considerable expenses. First, \$4,000 invested in the lot will lie idle; second, taxes will have to be paid; and third, a referendum, which means an additional expense.

And are we, as members and delegates, to look upon the procedures? I hope not. I ask the delegates that they honor my article by submitting counter protests—by upholding the decision of the convention. Let us add \$10,000 to the \$4,000 which is already invested in the lot and we shall have a Supreme Office building, and also end these controversies. We can then take pride in realizing that we are going forward and not backward. Each member should keep in mind that these lines are written for the benefit of the members and the Union, and not for expenses in economic crisis. Let us help each other if we wish to fulfill our brotherly and sisterly love.

Of St. Martin's Lodge, No. 44, SSCU, of Barberton, O., I make a request, please, to reconsider and withdraw their protest against building the Supreme Office building. By so doing we shall eliminate many expenses, and end the many protests and special voting for the coming three years. Whoever wishes for arguments can easily secure them. But needless arguments should be avoided in our Union. Therefore, I beg the incumbent supreme officers and the newly elected ones that they uphold the decision made at the 14th quadrennial convention. I sincerely hope that the members will agree with my article to build

PATHFINDERS

Gowanda, N. Y.—Perhaps you have sometimes wondered what the senior lodges of our Union think of the English-speaking groups. At first, beyond all doubt, they may have resented to some extent the advice offered by youth. Even at the last convention, although there was more or less of a trend to help the youth of the Union, there were still some who carried the idea of "we have gone through the mill—what do you know about business matters pertaining to the benefit of the Union in general?"

Do you think that the senior lodges do not notice the good times we have each month as well as record-breaking crowds at our public socials? Most of them, I know, won't admit that they, too, wish they were members of the younger set. Nevertheless, two weeks ago when our lodge was planning to go by bus to a party in Buffalo, one of them approached me. He asked that if he transferred to the Pathfinders, could he go along, too? I told him that if he became a member of our lodge he would have to play on our baseball team next year. At first he was sort of stumped for an answer, but he replied that he thought he was too old for baseball, but insisted that perhaps he could learn to bowl.

From this conversation, what do you think is wrong? For my part I think that the senior lodges are to blame, and not youth. Some even say that they hope for the success of the young lodges so that the latter may take over the management of the senior lodges. Just as soon as our sport fund is reinstated, I believe there should also be a drive for more activities sponsored by senior lodges regarding athletics. Surely a larger group of bowling enthusiasts could be secured.

The average age of members of the adult department of the Pathfinders is 22 years. Being still the youngest English-conducted lodge in the SSCU, the Pathfinders cater to youth and youth's activities. A new member means new ideas and new ideas mean new members. Be sure to get your new member now. If you are a member of a Slovene lodge, why not try to get a group who would be willing to form another English-speaking group.

Ernest Palcic Jr.,
No. 222, SSCU.

EDITOR'S NOTE

Juvenile Department appears in this issue and occupies the second page usually reserved for the English section of Nova Doba. For this reason several contributing articles have not been published in this edition, but will appear in next week's publication.

Fourth installment of "Tenth Brother" will appear in next week's issue, due to lack of space in this edition.

Editor.

the new Supreme Office in Ely, Minn.

In conclusion, I wish to extend my greetings to the entire membership of the SSCU, especially to the supreme officers, old and new. As an organizer of the SSCU and as a delegate of Lodge No. 200 to the 14th regular convention, I say to them: "Until we meet again after the New Year."

Frank Jerich.

ATHLETIC BOARD OF S. S. C. U.

Chairman: F. J. Kress, 204 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vice chairman: J. L. Zortz, 1657 E. 31st St., Lorain, O.
Joseph Kopler, R. D. 2, Johnstown, Pa.
J. L. Jevitz Jr., 1316 Elizabeth St., Joliet, Ill.
Anton Vessel, 819 W. Birch, Chisholm, Minn.

Louis M. Kolar, Athletic Commissioner and Editor of English Section, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

BRIEFS

Cleveland launched its 14th annual Community Fund campaign Monday, Nov. 14. The goal is set at \$4,250,000. "An army of 8,000 solicitors—dedicated to humanity and marching against hunger and cold—assumed the task of interviewing people in offices, business houses and homes in Greater Cleveland." Community fund is used principally to help the poor and jobless. Approximately 25,000 families are being cared for by relief agencies at the present time; this number may reach 40,000 this winter. An urgent plea is made throughout the city to give. Campaign ends Nov. 21.

Orel's Club in Cleveland is going to sponsor a boxing show Thursday evening, Nov. 17. Majority of participants are Slovenes, among them amateur champions: Eddy Novince, Plain Dealer Golden Gloves heavyweight champion; Lou Champa, Golden Gloves middleweight champion. Other Slovenes to take part in the boxing show are: Tony Zagar, "Pop-eye" Modic, Al Hejna and Mickey Komar, a Slovak. Mr. Heinie Martin Antonic, member of George Washington Lodge, No. 180, SSCU, is promoter. Popular admission prices of 60 cents for reserved seats and 40 cents general admission will attract a large crowd. Dancing will follow with a small admission price of 10 cents.

What is considered the first office of its kind among the Slovenes has been opened by Mr. Victor T. Suhadolnik—that of landscape architecture—at 21201 Chardon Rd., Euclid, O. Mr. Suhadolnik has been awarded several prizes for his work in competitive miniature gardens.

While fighting in Boston, Frankie Simms, Slovene heavyweight boxer of note, was injured in his fight against Walker, a colored opponent, on Nov. 4, causing Simms to cancel three bouts scheduled for the month of November.

International Exposition will open next Saturday, Nov. 19, at the Public Auditorium and will last nine days, ending Nov. 27. Slovenes will be well represented. Yugoslav (Slovene) Club has taken charge of the Slovene exhibit and prepared a different program of entertainment daily. Among the performers will be singers and dancers from the Singing Society Zarja, accompanied to the tunes of the accordions. On exhibition will be cluny lace, woodcraft and an inn.

Cleveland Singing Society Zarja rose to new heights in operatic endeavors when it presented the opera "Martha" Sunday, Nov. 13, at the Slovene National Home. Magnificent

Pathfinder Lights

Gowanda, N. Y.—After one of the busiest few months, we can now sit back for a while and heave a sigh of relief, if even of satisfaction. We can still remember many pleasant experiences, especially that of the bus ride and party in Buffalo a couple of weeks ago. When we came into Buffalo, someone said, "All right, you farmers, look out and see the tall buildings"—and they kill some people for less. Nevertheless, we wonder what impression Buffalo gave to some of those who were viewing its splendor for the first time.

We have reminded the Gowanda Boosters and the Buffalo Big Four that our intended party in the Slovenian Hall on Nov. 19 has been postponed indefinitely. We hope, however, arrangements can be brought about to carry forth our first plan soon.

With the coming of the new year we want your ideas for keeping up the pleasant activities, as we have begun them. Take part in all our meetings and socials.

Did you know that the names which seem to be most popular in our lodge are Mary and Frank? There are six of the former and five of the latter.

We hope that everyone of you read the article "New Era" by Frank Progar, No. 203, SSCU, in last week's Nova Doba. The article was indeed interesting and educational, and we feel complimented that he mentioned the Pathfinders as one of the most progressive lodges in the Union.

We welcome our new member, Rudy Klancer, to this lodge and hope that we come up to all his expectations. Only by satisfying our new members can we hope to increase the membership of our lodge and Union. Have you done anything to increase the membership in our lodge this year? If not, it is time you got busy.

Don't forget that the Buffalo Big Four are holding a dance at the Croatian Hall, at the corner of Vulcan and Condon Streets, in Buffalo, on Saturday night, Nov. 26, with first-class orchestra assured. Be sure to attend if you possibly can.

On Nov. 6 quite a number of Pathfinders were among the enthusiastic fans at the Canisius-St. Bonaventure football game in Buffalo. As Louis Klancer was a member of the St. Bonaventures, we feel that the Pathfinders rejoiced in their victory. Louis was in on almost every tackle and on more than one occasion kept his rivals from crossing his goal. Gowanda seemed to be taking quite a part in the game. We wonder if the Pathfinders recognized the trombone player in the front ranks of the Canisius band?

Thanksgiving greetings to all!

Ernest Palcic Jr.,
No. 222, SSCU.

costumes depicting scenes, first rate singers and an orchestra trained to accompaniment scored its biggest success. The hall was filled to capacity, with people standing throughout the performance. People from neighboring cities, such as Lorain, Barberton, Girard, attended the opera, and even visitors from Detroit were present, who came to Cleveland to see and hear Zarja present "Martha."

Influence

East Palestine, O.—How many of us ever stop to think that we occasionally influence other people in this world, especially those nearest us? Our actions are constantly being studied by others. No person, no matter how low, but what at some time has influence with someone else.

A habitual non-attendant at lodge meetings has an opportunity to "start something" that will in the end be of benefit to his lodge. If he would begin to attend lodge meetings regularly, other non-attendants would soon take notice of the fact and they would wonder why. They would become interested. They would begin to ask each other the question: "Why did he go the first time, and why does he continue to do so?" A little talk then by the now regular attendant to the still non-attendants would be the final spark necessary to bring them into the fold, also. Yes, other people are always interested in what we do. Coming and going, someone will be influenced by our actions.

Joe J. Golice,
No. 41, SSCU.

Indian Shorts

Indians to Have Thanksgiving Party

Chicago, Ill.—An effort is being made by the Indian Lodge, No. 220, SSCU, to rise once more to its financial status of a few years back. The effort is in the way of a Thanksgiving party, which will be held on Saturday, Nov. 19, at our meeting place, 1615 Blue Island Ave. The doors will swing wide open to the public promptly at 8 p. m. A four-piece orchestra will be had specially for the occasion.

Everyone is invited—you, your sister, brother, father, mother, other relatives and friends. Come one, come all, and spend a joyous evening in the home of the Indian Lodge. No tickets will be sold for the affair, and the only way to gain admittance is by a 25-cent piece payable at the entrance. Let it be known that all members will be charged the admission price also, and will not be admitted free, as has been the custom heretofore. This measure of charging members is only temporary, and will be dropped as soon as our treasury (which has looked like a skeleton for the past five months) picks up.

The Indian basketweavers are starting another season of play, and will try to get somewhere in sports this season. The same colorful group of players are present this season as last, with Al Spolar captain, Leo Moore manager and Felix Kozlowski custodian. The Indians are already entered in the Evening American basketball tournament, and are figuring on entering the C. Y. O. tournament. On Friday evening, Nov. 18, they will engage the Pine A. C. in a basketball tilt at Gads Hill Center, and on Wednesday, Nov. 23, they play the West Side Y. M. C. A.

Leo W. Moore, Sec'y.

Chlupp: Travel certainly broadens the mind.

Quiggle: Yeah, and it's sure a whiz for contracting the pocketbook.

SS. Peter and Paul, No. 66

Joliet, Ill.—SS. Peter and Paul Lodge, No. 66, SSCU, stag and card party held Oct. 29 was a success, considering the present times. Proceeds were not as large as in past similar affairs, but it was a great help to the treasury just the same. Committee in charge obtained some very good prizes from members and friends, and those who received them expressed themselves as "very much pleased." That Hungry Six Band sure pepped up the party, for they certainly were good.

Our bowling team is still hustling along. Tuesday night, Nov. 8, they dropped under the 900 mark in the first two games (probably a little excited over the election) in playing against the Weber Dairy team, but came back and bid the opponents a mean good night with a score of 1045.

TEZAK FLORALS

Papash	185	194	237
Ramutta	171	181	202
Korevec	176	160	210
Kubinski	176	179	215
Horwath	173	174	181

Totals 881 888 1045

WEBER DAIRY CO.

Ochs	218	181	167
Janovjak	169	192	166
Offerman	183	138	198
Hahlweg	157	178	181
Rrange	170	161	189

Totals 897 850 891

St. Joseph's Society, KSKJ, is going to hold a Thanksgiving eve dance, Nov. 23. In the past this lodge has been very liberal in lending us help and co-operation; therefore, it is only fair and proper that members of SS. Peter and Paul be represented at this holiday gathering.

A welcome, unparalleled in the history of Joliet, was given to President Hoover and his wife when they stopped here Friday, Nov. 4. Thousands upon thousands of men, women and children crowded the streets and courthouse yard to see and hear the chief executive of the nation. An estimated crowd of 25,000 was on hand to pay respects to the President and the First Lady of the Land. Slovenes were well represented, as a large number attended. Our popular St. Joseph's School Band furnished the music. On the reception committee was found Bro. Joseph Zalar. Whether all of that mass of people approved of Mr. Hoover as our president, we do not know, but they certainly showed their loyalty by extending him an elaborate reception. Here's luck and success to newly elected president, Franklin D. Roosevelt.

John L. Jevitz Jr.

SALT

Salt is absolutely essential to normal health. How long a person could live without taking in any salt is a matter of speculation. Some of the American Indians apparently had no definite source of salt, although many tribes did. Salt occurs in many foods without our being aware of its presence. If all the salt were removed from the human body it could not remain alive 48 hours.

GOLD

The total gold stock of the world is estimated at \$22,000,000,000. About half of this gold is used for monetary purposes.

Cutajar: Gertie certainly goes the pace.

Chlupp: Yeah, she halves the candle and burns it at all four ends.

